

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maanalaisen verkkoinfrastruktuurin sijaintitiedoista ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Johdanto

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi maanalaisen verkkoinfrastruktuurin sijaintitiedoista ja annettujen lakien sakon täytäntöönpanosta, sähköisen viestinnän palveluista, kiinteistötietojärjestelmästä ja siitä tuotettavasta tietopalvelusta ja rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä ja sähkömarkkinalain muuttamisesta sekä verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja käytöstä annetun lain kumoamisesta.

Esityksen tarkoituksena on luoda verkkotietojen hyödyntämistä helpottava ja luovuttamista ohjaava kansallisen sääntelykehikko. Sääntelyllä pyritään suojaamaan verkkotietoja ja varmistamaan käsittelyn tietoturvallisuus. Lisäksi parannettaisiin verkkotietojen tasoa asettamalla laissa tarkoitetuille verkkotoimijoille velvoitteet dokumentoida verkkotietonsa riittävän tarkasti. Lailla helpotettaisiin alueidenkäytön suunnittelua ja maan sisään ulottuvien töiden suunnittelua ja suorittamista luomalla valtakunnallinen sähköinen tietopiste verkkotietojen luovuttamiseksi.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki maanalaisen verkkoinfrastruktuurin sijaintitiedoista, joka sääntelee erityisesti Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämän verkkotietokyselyihin vastaamiseksi tarkoitetun järjestelmän toteutustapaa. Toteutustavaksi esitetään valittavan niin sanottu hybridimalli. Hybridimallissa toimijat voivat halutessaan joko itse hallinnoida omia verkkotietojaan verkkotietokyselyihin vastaamiseksi tai toimittaa verkkotiedot Liikenne- ja viestintävirasto Traficom in keskitetysti hallinnoimaan järjestelmään. Hajautetusti toimivien verkkotoimijoiden tulee toimittaa viranomaisen järjestelmään etukäteen vain aluemuotoinen tieto omista verkkoalueistaan.

Esityksessä ehdotetaan verkkotietojen toimittamiseen liittyvän näyttötoiminnan tarkempaa sääntelemistä. Näyttötoiminnan osalta ehdotetaan selvennyksiä velvollisuuksiin suorittaa näyttötoimenpiteitä, näyttötoiminnan kustannuksiin, näyttötoiminnan viranomaisvalvontaan ja hätänäyttöjen tekemiseen.

Esityksessä ehdotetaan uutta sääntelyä verkkotietojen suojaamisen osalta. Uusia velvollisuuksia olisivat henkilöturvallisuus selvitysten tekeminen toimijoiden henkilöstölle, joilla on pääsy verkkotietoihin, lisäksi esitetään vaitiolovelvollisuutta verkkotietokyselyiden nojalla tietoja saaneille toimijoille.

Esityksessä esitetään myös Liikenne- ja viestintävirastolle uusia tehtäviä, määräyksenantovaltuuksia, riittäviä hallinnointioikeuksia palveluun, tiedonsaantioikeuksia ja tarkastusoikeutta uuden lain ja sen nojalla annettujen määräysten valvomiseksi. Lisäksi esitetään Liikenne- ja viestintävirastolle oikeutta järjestää palvelu käyttäen apunaan yksityisiä tai julkisia palveluntuottajia teknisissä ja avustavissa tehtävissä.

Esityksessä ehdotetaan Liikenne- ja viestintävirastolle mahdollisuutta asettaa uhkasakko, keskeyttämisuhka ja teettämisuhka. Lisäksi esitetään, että Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä seuraamusmaksun tiettyjen uudessa laissa asetettujen velvoitteiden laiminlyömisestä.

Lait on tarkoitettu tulemaan pääosin voimaan 1.1.2027. Soveltaminen alkaisi pääosin vuoden 2029 aikana.

Tausta

Toisin kuin monissa muissa Euroopan maissa, kuten Ranskassa, Hollannissa, Tanskassa ja Ruotsissa, Suomessa ei ole tällä hetkellä kattavaa sähköistä palvelua, jonka kautta maanrakennusta, verkkojen suunnittelua tai muuta maanalaisen verkkoinfrastruktuurin sijainti- tai paikkatietoa toiminnassaan hyödyntävät tahot saisivat tarvitsemansa verkkotiedot helposti yhden tietopisteen kautta. Suomessa tarve verkkotietojen välittämiseen tarkoitettu palvelulle on tunnistettu jo pitkään. Velvoite verkkotietojen välittämiseen tarkoitettun palvelun kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi oli asetettu vuonna 2016 verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetun lain 276/2016 (myöhemmin myös "yhteisrakentamislaki") 5 §:ssä Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille. Verkkotietojen välittämiseksi tarkoitettun palvelun tarve on korostunut Suomen suuren verkkotoimijamäärän takia. Tästä johtuen kaikilla alueilla ja tilanteissa ei ole ilmeistä, että miltä verkkotoimijoilta verkkotietoja tulisi selvittää kaivutöitä ja niiden suunnittelua varten.

Liikenne- ja viestintävirasto valmisti verkkotietojen välittämistä varten tarkoitettun keskitetyn tietopisteen käyttöönottoa. Käyttöönotto kuitenkin keskeytettiin vuoden 2024 lokakuussa muutamaa viikkoa ennen palvelun suunniteltua käyttöönottoa. Liikenne- ja viestintäministeriö arvioi yhdessä Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin kanssa keskeytyksen jälkeen palvelun toteuttamisvaihtoehtoja kuullen sidosryhmiä. Arvioinnissa vaihtoehtoja palvelun toteuttamiseksi tunnistettiin aiempi keskitetty malli, hajautettu malli eri variaatioilla ja hybridimalli. Liikenne- ja viestintäministeriö pyysi asiaa käsitelleestä arviomuistiosta lausuntoja alkuvuodesta 2025. Arvioinnin tuloksena ministeriö käynnisti keväällä 2025 lainsäädäntöhankkeen hybridimallin toteuttamiseksi.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunto pyydetään toimittamaan joko suomeksi tai ruotsiksi liikenne- ja viestintäministeriölle lausuntopalvelu.fi kautta tai sähköpostitse liikenne- ja viestintäministeriön kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo.lvm@gov.fi viimeistään 26.11.2025 klo 16:00 mennessä. Lausunnoissa pyydetään käyttämään viitteenä diaarinumeroa VN/11019/2025. Lausuntoja voivat antaa myös muut kuin jakelussa mainitut. Huomaathan, että lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet

>Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta
lausuntopalvelu.om@gov.fi.

Aikataulu

Hallituksen esityksen luonnoksesta voi antaa lausuntoja aikavälillä 29.1.-12.3.2026.

Valmistelijat

erityisasiantuntija Lauri Mustonen, puh. 0295 342 252, lauri.mustonen@gov.fi
erityisasiantuntija Sami Makkonen, puh. 0295 342 019, sami.makkonen@gov.fi

Linkit

<https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=LVM013:00/2025> - Hankeikkuna

Liitteet:

[Sijaintiselvityspalvelu_HE-luonnos.pdf](#) - Hallituksen esityksen luonnos

Jakelu:

Akaan kaupunki
Alajärven kaupunki
Alavieskan kunta
Alavuden kaupunki
Asikkalan kunta
Askolan kunta
Auran kunta
Caruna Networks Oy
Cinia Oyj
DNA Oyj
Elisa Oyj
Energiakaupungit ry
Energiateollisuus ry
Enonkosken kunta
Enontekiön kunta
Espoon kaupunki - Esbo stad
Eurajoen kunta
Euran kunta
Evijärven kunta
FiCom ry
Fingrid Oyj
Finnet-liitto ry
Forssan kaupunki
Gasgrid Finland Oy

Geomatik Finland Oy
GlobalConnect Oy
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Hailuodon kunta
Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki - Hangö stad
Hankasalmen kunta
Harjavallan kaupunki
Hartolan kunta
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Hirvensalmen kunta
Hollolan kunta
Huittisten kaupunki
Humppilan kunta
Huoltovarmuuskeskus
Hyrnsalmen kunta
Hyvinkään kaupunki
Hämeenkyrön kunta
Hämeenlinnan kaupunki
lin kunta
Iisalmen kaupunki
Iitin kunta
Ikaalisten kaupunki
Ilmajoen kunta
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Infra ry
Ingå kommun - Inkoon kunta
Isojoen kunta
Isokyrön kunta
Jakobstad - Pietarsaaren kaupunki
Janakkalan kunta
Joensuun kaupunki
Jokioisten kunta
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Juukan kunta
Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylän kaupunki
Jämijärven kunta
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Kaarinan kaupunki

Kaavin kunta
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki - Kaskis stad
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Kaustisen kunta
Keiteleen kunta
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keuruun kaupunki
Kihniön kunta
Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
Kirkkonummen kunta - Kyrkslätt kommun
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
Kivijärven kunta
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kolarin kunta
Koneyrittäjät ry
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kotkan kaupunki
Kouvolan kaupunki
Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kuopion kaupunki
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta
Kuusamon kaupunki

Kyyjärven kunta
Kärkölan kunta
Kärsämäen kunta
Lahden kaupunki
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
Lapinjärven kunta - Lappträsk kommun
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lapuan kaupunki
Larsmo kommun - Luodon kunta
Laukaan kunta
Lemin kunta
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy
Limingan kunta
Liperin kunta
Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Lounea Oy
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Luhangan kunta
Lumijoen kunta
Luumäen kunta
Maa- ja metsätalousministeriö
Malax kommun - Maalahden kunta
Marttilan kunta
Maskun kunta
Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Miehikkälän kunta
Mikkelin kaupunki
MTK ry
Muhoksen kunta
Multian kunta
Muonion kunta
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta

Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykarleby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Närpes stad - Närpiön kaupunki
Oikeuskansleri
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Oulaisten kaupunki
Oulun kaupunki
Outokummun kaupunki
Padajoen kunta
Paikallisvoima ry
Paimion kaupunki
Paltamon kunta
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Pedersöre kommun - Pedersören kunta
Pelkosenniemen kunta
Pellon kunta
Perhon kunta
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pihtiputaan kunta
Pirkkalan kunta
Poliisihallitus
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Pornaisten kunta
Porvoon kaupunki - Borgå stad
Posion kunta
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puolustusministeriö
Puolustusvoimat
Puumalan kunta
Pyhtään kunta
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta

Pälkäneen kunta
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raision kaupunki
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Ristijärven kunta
Rovaniemen kaupunki
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saarijärven kaupunki
Sallan kunta
Salon kaupunki
Sastamalan kaupunki
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta
Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta
Seinäjoen kaupunki
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sipoon kunta - Sibbo kommun
Sisäministeriö
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Sodankylän kunta
Soinin kunta
Someron kaupunki
Sonkajärven kunta
Sotkamon kunta
Sulkavan kunta
Suojelupoliisi
Suomen Erillisverkot Oy
Suomen Kuntaliitto ry
Suomen Seutuverkot ry
Suomen uusiutuvat ry
Suomen vesihuolto-osuuskunnat ry
Suomen Vesilaitosyhdistys ry
Suomen Vesiosuuskuntien Liitto ry

Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Sysmän kunta
Säkylän kunta
Taipalsaaren kunta
Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Tammelan kunta
Tampereen kaupunki
Telia Finland Oyj
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teuvan kunta
Tl. Kosken kunta
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toivakan kunta
Tornion kaupunki
Turun kaupunki - Åbo stad
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrnävän kunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uuraisten kunta
Uusikaupunki
Vaaan kunta
Vaasan kaupunki - Vasa stad
Valkeakosken kaupunki
Valokuitunen Oy
Valtiovarainministeriö
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Varkauden kaupunki
Vehmaan kunta
Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
Väylävirasto
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki

Ylöjärven kaupunki
Ympäristöministeriö
Ypäjän kunta
Ähtärin kaupunki
Äänekosken kaupunki

Lausunnonantajan lausunto

1. Millaisia taloudellisia, toiminnallisia, yhteiskunnallisia tai muita vaikutuksia tunnistatte? Miten arvioitte uuden toiminta- ja toteutusmallin tai muut edustamallenne taholle aiheutuvat seuraukset?
2. Miten näette uusien toimijoille asetettujen velvoitteiden, kuten esimerkiksi rekisteröintivelvoitteiden, tiedonantovelvoitteiden, turvallisuusvelvoitteiden ja näyttötoimintavelvoitteiden, toimivuuden edustamanne tahon näkökulmasta?
3. Miten 26 §:n verkkotietojärjestelmän luokat toimivat näkökulmastanne ja ovatko esitetyt verkkotietojärjestelmien tietoturva-vaatimukset riittävän kattavat?
4. Miten näette sähköisen tietopisteen rahoituksen ja toimialoilta perittävät maksut nyt ja tulevaisuudessa?
5. Miten arvioitte verkkotietokyselyn määräajat sekä verkkotoimijalle asetetun määräajan ilmoittaa verkkotietokyselyssä pyydytetyt tiedot Liikenne- ja viestintäviraston tietopisteeseen?
6. Miten arvioitte verkkoinfrastruktuurin sijaintitietojen käsittelyn kokonaisturvallisuutta ja uusien turvallisuusvaatimuksien riittävyttä ja kattavuutta?
7. Muita huomioita tai kommentteja hallituksen esityksestä?

Reinimäki Saara
Liikenne- ja viestintäministeriö

Pöllänen Jenna
Liikenne- ja viestintäministeriö